

A Természettudományi Társulat megújhodása

NÉHÁNY ÉVVEL ezelőtt, 1941-ben ünnepelte a Magyar Természettudományi Társulat századik évét. A világháború miatt szerény keretek között, de tudatában annak, hogy feladatát mindenben teljesíti. A mult évben azonban a világháború vihara az ország területére is ráterjedt, majd az év elején Budapest ostroma a Társulat életét is megbénította. Székháza ugyan aránylag kevés kárt szenvedett, könyvtára megmaradt, de január 16-án áldozatul esett a társulati élet központi mozgóója: a főtítkár.

Az elindítás feladata így új emberre várt. Hamarosan akadt is valaki, aki ezt a feladatot vállalta, *Rapaics* Raymund, a Társulat régi munkatársa, belső életének alapos ismerője.

Kifelé a Társulat első életjelét előadás tartásával mutatta. Ezt a nehéz feladatot *Szent-Györgyi* Albert vállalta, aki április 21-én „Az izommunka elemei” címen számolt be a közönségnek utóbbi éveinek eredményes kutatásairól.

Június elsején a közönség elé lépett a Társulat, ekkor tartotta meg előadását *Vándor* József, aki „A természettudomány a Szovjetunióban” címen élményei alapján számolt be, hogy milyen magas fokra fejlődött és milyen nagy szerepet játszik a természettudomány minden ága a Szovjetunióban.

Végül július 5-én a Magyar Természettudományi Társulat megtarthatta közgyűlését, amelyen megválasztotta új vezetését. Elnök lett *Gróh* Gyula, alelnök *Renner* János, főtítkár *Rapaics* Raymund s a választmányi tagok között is új nevekkel találkoztunk. Egyszersmind a közgyűlés *Szent-Györgyi* Albertet jelképesen a Szily Kálmán-emlékéremmel, a Társulat legnagyobb jutalmával tüntette ki, hálája jeléül, hogy előadásával elindította a Társulat életét a közönség felé.

A Természettudományi Társulat életrekelése azonban még nem jelenti a megújhodást is. Ehhez szükséges a korszerű átszervezés is. A Társulat a mult század 40-es éveinek alkotása. Abban az időben és a mult század folyamán a közönség körében főként a természetrajzi irány talált megértőkre s a 18. századi hagyományok alapján a természetrajzongás csodálatával foglalkoztak a természettel. Századunkban megváltozott ebben a tekintetben a helyzet. A természetben mindenütt — az élő természetben is — oknyomozó kutatás folyik, a természettörvényeket vizsgálják, csak azt tekintik természettudománynak, ami matematikailag és kísérletileg exakt alapon áll. Ezt kifejezésre kell juttatnia a Társulatnak is.

A Természettudományi Társulat szakszerű élete a szakosztályokbar: folyik, itt kellett tehát az új irányt szervezetileg kihangsúlyozni. Ezt két új szakosztály megalakulásával érte el a Társulat, a fizikai- és a biológiaiival. Mindkettőre nagy feladatot vár, a biológiai szakosztályra azért is, mert az élet természettudományi ismerete terén az ország nagyon elmaradt. Most a természettudomány minden oknyomozó ága: fizika, csillagászat, kémia és biológia, növénytan, állattan, tevékeny szakosztályban jutott szervezethez a Társulatban.

Készül a Társulat folyóirata is, a „Természettudomány”.